

Міністерство освіти і науки України
Головне управління статистики у Харківській області
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu (Polska)
Katowice School of Technology
School of Economics and Management in Public Administration
in Bratislava, Slovakia
Deutsche Angestellten-Akademie
Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт
(Рэспубліка Беларусь)

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)
Громадська організація «Лабораторія креативних ідей»
Бердянський державний педагогічний університет
Одеський національний економічний університет
**Харківський національний університет
будівництва та архітектури**

МАТЕРІАЛИ

XIII Міжнародної

науково-практичної конференції

**«Європейський вектор модернізації економіки:
креативність, прозорість та сталий розвиток»**

**21-22 квітня
2021 року**

ХАРКІВ 2021

Міністерство освіти і науки України
Головне управління статистики у Харківській області
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu (Polska)
Katowice School of Technology
School of Economics and Management in Public Administration in
Bratislava, Slovakia
Deutsche Angestellten-Akademie
Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт
(Рэспубліка Беларусь)
Національний технічний університет «Харківський політехнічний
інститут»
Український державний університет залізничного транспорту
(м. Харків)
Громадська організація «Лабораторія креативних ідей»
Бердянський державний педагогічний університет
Одеський національний економічний університет
**Харківський національний університет
будівництва та архітектури**

МАТЕРІАЛИ

**ХІІІ Міжнародної науково-практичної конференція
«Європейський вектор модернізації економіки: креативність,
прозорість та сталий розвиток»**

21-22 квітня 2021 року

Харків 2021

Матеріали *XIII Міжнародної науково-практичної конференції* «Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток» містять результати досліджень науковців та практиків з актуальних проблем модернізації національної економіки за європейським вектором розвитку на принципах прозорості, креативності, стабільності.

Матеріали адресовані науковцям, фахівцям-практикам, здобувачам вищої освіти і зацікавленим питаннями креативної економіки, стартап рухів, ресурсозбереження та енергоефективності, безпеки соціальноекономічних систем, інструментів забезпечення прозорості публічного сектору економіки держави.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яку надано в рукописах, а також коректність цитованості матеріалу і залишає за собою право не розподіляти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, які розглянуті на конференції.

Редакційна колегія:

Калініченко Л.Л. – заступник голови, зав. кафедри економіки та бізнесу ХНУБА, д-р екон наук, професор.

Устіловська А.С. – д-р філос. з екон., викладач.

Бредіхін В.М. – канд. техн. наук, доцент.

Тодріна І.В. – канд. екон. наук, доцент.

Відповідальний за випуск:

Д-р філос. з екон. Устіловська А.С.

УДК 001: 330. 34 М34

– ранжирування рівней важливості справ - метод ABCD. Проаналізувавши плани завдань необхідно розставити пріоритети від А до D. Не можна приступити до виконання завдань рівнем нижче, поки не закриті всі справи з більш високим пріоритетом.

– матриця Ейзенхауера, метод названий на честь американського президента Дуайта

Ейзенхауера, який ділив свої завдання на 4 категорії:

1) термінові і важливі - виконувати відразу і самостійно. Вони мають великий вплив на майбутнє, делегувати їх не можна.

2) важливі, нетермінові справи можна планувати, зважувати, розраховувати і займатися важливими справами.

3) термінові і неважливі завдання забирають багато часу, але не приносять користі, їх можна делегувати.

4) нетермінові і неважливі – їх викреслюють.

Таким чином, щоб підвищити ефективність і досягти запланованого результату необхідно:

– концентрувати увагу на головному;

– делегувати неважливі, але термінові справи і співпрацювати з підлеглими в важливих, але не термінових справах;

– блокувати подразники (телефон, соціальні мережі, пошту) і сконцентруватись на завданні;

– відмовитись від хронофагів «пожирачів часу» і звільнити час для важливих задач;

– не робити кілька справ одночасно, це не робить час ефективним;

– розраховувати час для роботи і відпочинку;

– враховувати свої біоритми;

– створити комфортне робоче місце;

– ставити дедлайни.

Отже, використання різноманітних методик, технологій та інструментів тайм-менеджменту сприяє ефективній організації часу, що, безперечно, приведе до успішного функціонування будь якого бізнесу.

Література: 1. Кові С. Р. 7 звичок надзвичайно ефективних людей / С. Р. Кові ; пер. з англ. О. Любенко. – 2-ге вид., стер. – Харків : Книжковий Клуб “Клуб Сімейного Дозвілля”, 2014. – 384 с. 2. Калініченко Л.Л. Гаврилова А.О. Особливості впровадження тайм-менеджменту на підприємств// «Young Scientist» • № 4.4 (44.4) • April, 2017 С. 60-64І

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Д-р екон. наук, доц. Каличева Н.С., канд. екон. наук, доц. Воловельська І.В.
Український державний університет залізничного транспорту

Система управління економічною безпекою підприємств залізничного транспорту - це комплекс заходів, спрямованих на нетрадиційне рішення поставлених завдань при найбільш ефективному використанні наявного потенціалу в умовах ризику і невизначеності на основі критеріїв створювального задоволення. Основна мета системи економічної безпеки підприємства полягає в прийнятті оптимальних управлінських рішень, що ведуть до процвітання підприємства. Для досягнення цієї мети необхідно створити таку систему

управління, яка спираючись на інноваційні методики мотивації і активізації мислення персоналу, дозволила б підприємству працювати злагоджено і продуктивно [1]. Якщо мова йде про довгострокову діяльність, яка є характерною для підприємств залізничного транспорту, та полягає в постійній інтеграції інноваційних ідей, поновлення та адаптації продукції до умов ринку, необхідно використовувати новітні техніки управління. Посилення конкурентної боротьби, інноваційні зміни на світовому ринку транспортних послуг змушують змінювати характер управлінських взаємодій, а також основних компетенцій співробітників залізничних підприємств. Все це вимагає творчого підходу і оновлення всієї системи управління, яка на сьогоднішній день є на залізничному транспорті досить консервативною. Згідно з проведеними реформами, залізниці повинні працювати як єдиний механізм, основна мета якого - задовольнити потреби споживача за допомогою постійного вдосконалення професіоналізму всіх співробітників і підвищення їх творчої активності.

Різкі зміни досить складно сприймаються будь-яким підприємством, не кажучи вже про таку потужну структуру, як АТ "Укрзалізниця". Таким чином, немає сенсу будувати нову модель управління, слід використовувати новітні методики і технології, які спонукають працівника до праці [2]. Ми пропонуємо використовувати методи активізації мислення в сукупності з методами мотивації, заснованими на поведінкових психотипах людини. Це пов'язано в першу чергу з тим, що в умовах постійної зміни зовнішнього середовища необхідно використовувати нетривіальні методи розвитку потенціалу підприємства. А так як персонал є основним джерелом і інструментом реалізації цілей і завдань, що стоять перед підприємством, то розвивати в першу чергу необхідно саме його [3].

Методи активізації мислення не руйнують сформовану систему управління, що дозволяє персоналу легше адаптуватися до змін. Вони спрямовані в першу чергу на усунення інерції мислення, що перешкоджає всебічному розгляду розв'язуваної задачі. Мета цих методів полягає в тому, щоб зробити процес розробки оптимального рішення більш якісним і продуктивним.

Слід зазначити, що підприємства залізничного транспорту відрізняються недосконалістю управлінської політики. Мається на увазі і порушення трудового законодавства, не дивлячись на достатню кількість контролюючих органів, низький рівень соціальної відповідальності, досить часті випадки тиску з боку керівництва, невідповідні умови праці і т. д. [4].

Реформа що здійснюється повинна виключити подібні недоліки, однак для ефективної роботи цього не достатньо. З огляду на сучасні інноваційні технології управління, необхідно, по-можливості, застосовувати їх в роботі на залізниці. І, як перший крок, ми пропонуємо в моделі управління підприємствами залізничного транспорту використовувати методики активізації творчого мислення [5].

В сьогоднішніх умовах мінливого зовнішнього середовища на основі інноваційного розвитку технологічного прогресу, розвиток діяльності залізничної галузі вимагає нового бачення управлінської структури. Параметри і критерії її функціонування повинні ґрунтуватися на завданнях, що стоять перед залізницею, а саме - досягнення конкурентних переваг на основі критеріїв створювального задоволення. При побудові такої системи управління, необхідно враховувати, що АТ «Укрзалізниця» є потужною, системною, організованою структурою, всі елементи якої є взаємопов'язаними і взаємозалежними. Метою запропонованої моделі управління є побудова комплексної системи прийняття максимально ефективних управлінських рішень, спрямованих на отримання конкурентних переваг в умовах агресивного зовнішнього оточення. Така модель дасть

можливість для інноваційної інтелектуалізації управління всіма процесами, що відбуваються на підприємствах залізничної галузі України.

Запропонована модель управління підприємства залізничного транспорту на основі методики активізації творчого мислення включає в себе наступні блоки. Перший блок-аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства. Другий блок - Постановка місії і цілей підприємства. Третій блок - визначення стратегічних пріоритетів на основі конкурентного становища підприємства на ринку транспортних послуг і рівня розвитку його системи економічної безпеки, а також поставлених перед підприємством цілей. Четвертий блок тут, виходячи з обраних пріоритетів, формується комплекс завдань, що вимагають не стандартних рішень. Причому формулюванню завдань повинно відповідати вимогам, поставленими методами активізації розумових процесів. П'ятий блок - вибір одного співробітника або групи, що відповідають своєю кваліфікацією і компетентністю отриманому завданню. Шостий блок - тут ми вже визначаємо метод, за допомогою якого ми зможемо найбільш продуктивно активізувати творче мислення співробітників відповідно до поставлених завдань і тимчасовим і матеріальним критеріям. Мета даного блоку - отримати максимальний ефект при мінімальних витратах.

Застосування запропонованої моделі управління підприємством не тільки може істотно скоротити як тимчасові, так і матеріальні витрати підприємства, не тільки генерувати нетрадиційне рішення, але і максимально повно розкрити інтелектуальний потенціал його співробітників.

Література: 1. Дикань В.Л., Воловельська І.В., Маковоз О. В. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. ник. Х.: УкрДАЗТ, 2011. 243 с. 2. Управління бізнесом: підручник / Дикань В.Л., Панченко С.В., Воловельська І.В. та ін. Х.: УкрДАЗТ, 2017. -315 с. 3. Каличева Н. Є. Зленко О. В. Вплив управління персоналом на стратегічний розвиток залізничного транспорту в сучасних умовах. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. № 62. С. 75-82. 4. Дикань В.Л., Воловельська І.В. Концептуальні підходи до забезпечення економічної безпеки підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. №64. С.1-18. 5. Koestler A.: The Act of creation. London: Hutchinson, 1964. 751 p.

ОСНОВНА ДИЛЕМА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Канд. екон. наук, зав. сектору екон. досл. Кернасюк Ю. В.
ІСГС НААН

Більшу половину ХХ століття у середовищі багатьох представників світового економічного мейнстріму домінували ідеї можливості підтримання довготривалого економічного зростання, засновані на припущенні про безмежність технологічного розвитку. Як відомо, згідно неокласичної теорії економічного розвитку, ринкове ціноутворення дозволяє уникнути істотної зміни людської поведінки без суттєвої шкоди для навколишнього середовища. При цьому актуальна проблема обмеженості ресурсів, згідно з цим підходом, вирішується на основі використання нових джерел сировини, а підвищення цін сприяє ресурсозбереженню і стимулює появу нових технологій. Таким чином, для підтримання економічного росту необхідні ресурси, а забруднення навколишнього середовища в розумінні представників неокласичного напрямку є тією ціною, на яку йде людство заради задоволення потреб суспільства споживання. Незважаючи на той факт, що проблеми навколишнього середовища тривалий час ігнорувалися без будь-яких компромісів та заперечень задля